

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 25 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Določniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z mesecem marcijem poteklo je naročnikom četrletnikom naročilo. Prosimo torej, naj se podčizajo nadaljnjo naročnino doposlati, da se jim doposiljanje lista ne pretrga ali ustavi. List stane do 1. julija 65 kr., do 1. oktobra 1 fl. 25 kr. in do konca leta 1 gld. 90 kr. — Naročnina, nova in zaostala, naj se nam pošlje po poštinih nakaznicah.

Upravištvo.

Slov. posojilnica v Mariboru.

Nihče ne čuti bolj, kakor slov. ljudstvo, koliko da je resnice v pregovoru, ki pravi: »Denar je sveta vladar«. Na papirji ima sicer tudi slov. ljudstvo pravice, kakor druga ljudstva, kar jih prebiva v našem cesarstvu, toda v življenji ne; tu ima jerobe, nemške, madjarske in deloma tudi laške. Ti mu štejó na prste, kaj da mu hasni in česa da se naj drži ali recimo: s čem da se naj zadovolji in to je vse drugo, kakor jezik, ki ga govori slov. ljudstvo in vera, h kateri se šteje skoraj brez vse izjeme.

Možje, ki so vzrastli iz slov. ljudstva in živijo v sredi njega — taki možje pa čutijo, da se tako slov. ljudstvo pokoplje, samo položi v grob, iz katerega ne ustane nikoli več, ako sluša na svoje jerobe. Vsled tega pa skrbijo razumni slov. možje, brez razločka stanú, za to, da rešijo brž ko brž slov. ljudstvo njegovih jerobov in ga ohranijo v življenji. Ne vemo, ali dozdeva se nam, da je najhitreje to mogoče po »posojilnicah« t. j. po ustanovah, v katerih »dobode slov. kmet ali rokodelc denarja na posodo, ako mu ga je treba ali pa ga pri- nesne hranit, če ga ima, ne pa, da pride prosit jeroba, ki dela na njegovo pogubo, da-si nosi sladke besede na jeziku.

Veselo je, da imamo sedaj že več tacih posojilnic in v njih vrsti ni zadnja slov. posojilnica v Mariboru. Če kje, v Mariboru je je treba in ona ima sedaj že svoje

deseto leto za seboj. Iz poročila, ki ga imamo v rokah, podamo našim bralcem nekaj vrstic in upamo, da ga bodo tudi oni veseli, kakor smo ga mi in ravnateljstvo samo, ki nam ga podaje. Na čelu ravnateljstva je gosp. dr. Jarnej Glančnik, čislán odvetnik v Mariboru, in on piše: V teku leta 1891, s katerim je dopolnila slov. posojilnica deseto leto svojega obstanka, pristopilo je 202 novih, izstopilo pa je 47 društvenikov. S tem je naraslo število društvenikov na 1963, in imajo 98 glavnih deležev v znesku 9800 gold. in 3141 upravnih v znesku 31.410 gld., skupaj torej 41.210 gld.

Hranilnih vlog vložilo se je med letom 191.528 gld. 77 kr. in vzdignilo se je 160.987 gld. 60 kr. S kapitalizovanimi obrestmi, ki znašajo 16.291 gld. 88 kr., povzdignilo se je stanje hranilnih vlog za 46.833 gld. 5 kr. in znaša koncem leta 542.803 gld. 40 kr.

Prošenj za posojila vložilo se je v teku leta 534 in 371 prošnjam se je ugodilo. Skupaj izposodilo se je med letom 196.668 gold. 23 kr. in vrnilo na posojila 147.357 gld. 50 kr. Stanje posojil povišalo se je toraj za 49.310 gld. 73 kr. in znaša koncem leta 540.807 gld. 5 kr.

Izmed vseh posojil jih je 1787 v skupnem znesku 371.417 gld. 88 kr. na osebni kredit pod poroštvom, ki so se obrestovala po 6°/₁₀₀ na leto. Hypotekarnih in drugih posojil proti zastavi in 5°/₁₀₀ obrestim in posojil drugim denarstvenim zavodom, šolskim svetom in občinam, katera so se tudi po 5°/₁₀₀ obrestovala, bilo je 74 v skupnem znesku 85.986 gld. 17 kr.

Izjemoma obrestovalo se je precejšnje število posojil na osebni kredit, katera pa so se vključila, v večjo varnost porokov, tudi še pri posestvih dolžnikov, vendar pa ne pod strogo pupilarno varnostjo, s 5¹/₂^o/₁₀₀ na leto. Takih posojil je bilo 82 v skupnem znesku 83.403 gld.

Celo upravno premoženje se je pomnožilo med letom za 53.633 gld. 13 kr. in je znašalo koncem desetega upravnega leta 633.561 gld. 66 kr.

Iz čistega dobička v znesku 10.575 gld. 25 kr. izplača se, po sklepu občnega zbora dne 21. svečana, društvenikom na njih deleže 5% dividenda. — Znesek 4230 gld. pridjal se je po sklepu občnega zbora specialnemu društvenemu fondu za pokritje slučajnih zgub in se je toraj ta povečal s tem na 13.677 gld. 54 kr. Občni rezervni fond znaša 19.116 gld. 14 kr. in celi društveni fond toraj 32.793 gld. 68 kr. Znesek 2398 gld. 79 kr. se je odločil v pomnoženje posebne »ustanove za dobrodelne namene«, osnovane pri rednem občnem zboru leta 1890, katere dohodek se ima uporabljati za dobrodelne namene. Ta ustanova je narasla s tem na 6406 gld. 41 kr.

Eden del čistega dobička v znesku 900 gld. se je odločil po sklepu občnega zbora, neposredno v dobrodelne namene, posebno v podporo dijakom, dijaškim kuhinjam itd.

Omeniti je še treba vrhu tega Fr. Rapočeve ustanove. Nje prvotni namen je služiti posojilnici za ustanovnico — z nalogom, da se čisti dohodek iz ustanove uporablja v podporo slovenskim dijakom, posebno takim iz Mariborskega in Šoštanjskega okraja. Po načrtu izdelanem po posebnem v to poklicanem »odboru za Franc Rapočevo dijaško ustanovo«, uporablja se čisti dohodek te ustanove po polovici v podporo dijakom na visokih šolah in po polovici za prosto hrano dijakom na Mariborskem in Celjskem gimnaziji. »Franc Rapočeva ustanova« je znašala koncem leta 28.564 gld. 70 kr.

Posojilnice lastno premoženje obstoji toraj: Iz zadružnih deležev v znesku 41.210 gld., iz zadružnega fonda 32.793 gld. 68 kr., iz ustanove za dobrodelne namene 6406 gld. 41 kr., in iz »Franc Rapočeve ustanove« 28.564 gld. 70 kr., tedaj skupaj 108.974 gld. 79 kr.

Nasproti znaša tuje, v hranilnih vlogah pri posojilnici naloženo premoženje 542.803 gld. 40 kr. Razmerje med lastnim in tujim premoženjem je toraj blizo, kakor 1 : 5, katero razmerje se more ugodno zmatrati.

Da je v ostalem posojilnično premoženje, lastno in tuje, v obče varno naloženo, sklepati se da iz tega, da se v teku desetletnega delovanja ni pripetila nobena izguba. — Takó poročilo ravnateljstva in mi pristavimo samo: Bog pomozí tudi na dalje!

Cerkvene zadeve.

Janez Kramberger, župnik Vurberski.

X. Bolezen. O božičnih praznikih so ležali, po tem so se pa po sili še enkrat zravnali in so na starega leta den še šest bolnikov za smrt prevideli, ker ni bilo od nikod pomoči. Sosedí so bili tudi vsi bolní. Stori-li so po besedah Jezusovih: »Dober pastir da svoje življenje za ovce svoje«. Jan. 10, 11. Ko so se na večer mimo svojega križa domu vračali, so njim pljuča že kar gorela in vlč. gospod pater Konrad iz Ptuja so na novega leta dan namesto njih božjo službo opravljali in so potem bolniku svete zakramente umirajočih podelili. Naročili so rajni gospod vse, kar je po smrti

potrebno in rekli so svojemu ljubemu očetu, naj njim poiščejo v omari tisto srajco, ki so njo pred pet in dvajstimi leti pri mašnikovem posvečenju nosili, potem pa za pobožni spomin shranili. Tisto srajco in platnene hlače in nogavice so si dali na klečalnik pred križ pri postelji položiti. Potem so se obrnili na levo stran proti zidu in so gledali vedno v podobo Matere božje z Jezušekom v naročju. Ko mi č. g. o. Konrad nevarnost po pismu naznanijo in pristavijo, da jih bom težko več živih našel, sem si hitro izprosil odpust od šolskih opravil in z brzimi konji sem hitel, kar sem mogel, v Vurberg. V četrtek po sv. Treh kraljih, dne 7. januarija, ob enih popoldne, sem vstopil v sobo bolnikovo, v katero je zimsko solnee prijazno svojo luč pošiljalo, kakor bi hotelo blagemu bolniku zadnje težave olajšati. Oči bolnikove so se bile v podobo Marijino vprle; prsi so se hudo hudo vzdigovale. Tiho sem se približal postelji in sem se sklonil v znojzu postelje proti njim, in srečala sva se s pogledom. Hotel sem spregovoriti, a žalost mi je grlo zadržala, da nisem mogel, in solze so se mi vllile v takej obilici, da nisem mogel nič več na tenko z očmi razločiti. Gospod me pogledajo čisto mirno in mi rečejo prav na glas in odločno: »Nikar tako! Jaz sem pa ves vesel«. Nehoté sem spomnil njihovega nauka: »Bog ljubi veselega darovalca«. Potem sem njim podelil sv. odvezo, kakor sva se bila že v zdravih dneh pogovorila. Molil sem nekoliko časa klečé pri njihovi postelji. Srce mi je plalo, da mi je kar vroče prihajalo; več sem se jokal, kakor pa molil. Gospodu pa ni stopila niti ena solza v mirne oči, ki so zaupljivo na Marijo gledale. Obudil sem ž njimi vero, upanje in ljubezen in dal sem njim poljubiti sveti križ s popolnimi odpustki sv. Očeta. Z velikim veseljem so križanega Izveličarja poljubili večkrat. Prišel je čas ločitve. Bal sem se tega žalostnega trenutka in prosil Boga, naj me okrepča. Še enkrat sem bolniku sv. odvezo podelil, da bi njim tako posvečujočo milost božjo še pomnožil, poljubil sem njih zadnjokrat, ki sem njih ljubil, kakor nič drugega na svetu ne. Oni so me eden trenotek pogledali, potem pa oči zopet v Marijo vprli — molčé sva si roke podala, in nisva se videla več na tem svetu. Doma sem drugo jutro za njih sv. mešo daroval in njih božji neskončni ljubezni priporočil, rekoč: »Gospod, katerega ljubiš, je bolan«. Jan. 11, 3. Hitro po tem, ko sem odšel, jelo se njim je motiti, a tudi tedaj niso na drugega nič zmislili, ko na Jezusa in Marijo. Ko njih obišečejo č. g. sosed Šmartinski, pokazali so jim bolnik na Marijo in so rekli: »Glej, to je moja sestrana, Dete je pa moj bratranec!« Blizo tako je govorila nevesta v visoki pesmi Salamonovi: »Spim, pa moje srce bedi«. 5, 2. Čas njihovega posemeljskega potovanja je med tem dotekel. Nazadnje se jim je zavest nekoliko povrnila in ves ta časek so premolili; osmega januarija 1892, ob 11. uri zvečer se je njihova pobožna duša ločila od trohljivega telesa. O božiču so pred dvema letoma Bogu svoje življenje ponudili z veselím srcem v dar, in ravno o božiču so zboleli. Radi so premišljevali trpljenje Kristusovo, zlasti ob petkih, in ravno v petek se je tudi njihova duša vrnila v naročje nebeskega Očeta. Oblekli so jim srajco, ki so njo imeli pri mešnikovem posvečevanju na sebi, in vso obleko, kakor se za sveto mešo spodobi. Oblekli so jim enega tistih plaščev, ki so si ga sami kot kaplan kupili in oblečeni so torej v očitno znamenje svoje gorečnosti za čast božjo. V roke so njim dali rožni venec, ki so ga vsak dan Mariji v čast molili; na prsi so njim položili lep križec, ki so njim ga milostljivi knezoškof podarili v znamenje zadovoljnosti svoje. Kraj njih pa počiva v grobu tudi železni križ Marijacejski, in še eden križ, ki njim ga je Vurberski gospod graščak podelil. Tako so bili potrpežljivi gospod svoje žive dni velik pri-